

۱- قافیه، در کدام بیت درست نیست؟

- (۱) حلقه‌ی آن در هر آن کاو می‌زند
 (۲) گر به تازی گوید او ور پارسی
 (۳) زر به از جان است پیش ابلهان
 (۴) آن امینان جمله در عذر آمدند

۲- قافیه‌ی کدام بیت براساس قاعده‌ی «۲» آمده است؟

- (۱) نفس باد بهاران چمن‌آرای خوشی است
 (۲) رزق ما روشندان چون مه ز پهلوی خود است
 (۳) عالم مکار با ارباب عقبی دشمن است
 (۴) صدف بحر بقا سینه‌ی درویشان است

۳- وزن و نام وزن بیت زیر، کدام است؟

«آزادی ما در گرو پختگی ماست آویخته است از رگ خامی ثمر ما»

- (۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن = مضارع مثنی اخرج مکفوف محذوف
 (۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن = هزج مثنی اخرج مکفوف محذوف
 (۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = هزج مثنی اخرج مکفوف محبوب
 (۴) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن = هزج مثنی اخرج

۴- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» صورت گرفته است؟

- (۱) برد او دل عاشقان آفاق
 (۲) اندر عجبم که چشم آن ماه
 (۳) زان چشم پر از خمار سرمست
 (۴) تا عزم جفا درست کرد او

۵- در کدام مصراع اختیارات شاعری: «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند»، «حذف همزه» و «بلند تلفظ کردن هجای پایانی»، صورت گرفته است؟

- (۱) مخالفت نکنم آن کنم که فرمان است
 (۲) که جهل پیش خردمند عذر نادان است
 (۳) نه آبروی که گر خون دل بخواهی ریخت
 (۴) هزار سختی اگر بر من آید آسان است

۶- در کدام مصراع اختیار وزنی قلب صورت گرفته است؟

- (۱) دل برگرفت از من بتم یکبارگی
 (۲) زیرنشین علمت کاینات
 (۳) دست کسی برنرسد به شاخ هویت تو
 (۴) برشوم از نشاط دل وقت سحر به منظره

۷- وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن، غلط آمده است؟

- (۱) جهان شب است و تو خورشید عالم‌آرایی (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فع لن)
 (۲) ای حسن خط از دفتر اخلاق تو بایی (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)
 (۳) کس نماند که به دیدار تو واله نشود (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فع لن)
 (۴) به سر راحت آورم هر شب (فاعلاتن مفاعیلن فع لن)

۸- تأثیر نظریه‌های چه کسانی موجب شد که ادبیات از دیدگاه علم روان‌شناسی مورد توجه قرار گیرد؟

- (۱) فروید - یونگ - آدلر
 (۲) مترلینگ - ایسن - عزرا پوند
 (۳) راسین - تی.اس. الیوت - شکسپیر
 (۴) داستایوسکی - فروید - هیپولیت تن

۹- شعر نو، چگونه تحول شگرفی را در حوزه‌ی شعر، رقم زد؟

- ۱) ستیز با عناصر بیگانه‌ی فرهنگی به خصوص فرهنگ غرب
- ۳) طرح مطالب نوین و توجه به مسائل بشر امروزی

۱۰- ابیات زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

- «آب جیحون از نشاط روی دوست
ای بخارا شاد باش و دیر زی
۱) این وطن مصر و عراق و شام نیست
۲) هوای کوی تو از سر نمی‌رود بیرون
۳) سعدیا حب وطن گرچه حدیثی است درست
۴) در بحر، هر که ساخت وطن چون حباب، اسیر!»

۱۱- بیت زیر با همهی ابیات تناسب مفهومی دارد، به جز:

- «به رنج و سعی کسی نعمتی به دست آرد
۱) توانگری نه به مال است پیش اهل کمال
۲) جان کند در طلب دنیی و بیگانه خورد
۳) منه گر عقل داری در تن و هوش
۴) بمرد و هیچ نبرد آن‌که جمع کرد و نخورد»

۱۲- شاعر در همهی ابیات تصویرگری یکسانی دارد، به جز:

- ۱) در شکنج زلف مشکینش دل مسکین من
- ۲) بر گذرگاه صبا بگشاده‌ای بندی ز زلف
- ۳) آن‌گه که جعد زلف پریشان برافکند
- ۴) باز پرسید ز گیسوی شکن در شکنش

۱۳- بیت زیر با کدام بیت، تقابل مفهومی دارد؟

- «همتم بدرقه‌ی راه کن ای طایر قدس
۱) در بیابان فنا گم‌شدن آخر تا کی
۲) سعی نابرده در این راه به جایی نرسی
۳) به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود
۴) آخر از هم‌رهی خضر به چاه افتادم»

۱۴- مفهوم کلی همهی ابیات یکسان است، به جز:

- ۱) گر بنده باخبر شود از بحر رحمتش
- ۲) چندان به لطف دوست دلم شد امیدوار
- ۳) لعل تو نرخ بوسه مگر نقد جان کند
- ۴) طومار جرم ما همه از جام باده شست

۱۵- مفهوم بیت زیر، با کدام بیت تناسب ندارد؟

- «بشوی اوراق اگر هم‌درس مایی
۱) بیان عشق میسر نمی‌شود به حکایت
۲) دفتر صوفی سواد و حرف نیست
۳) قلم را آن زبان نبود که سِرّ عشق گوید باز
۴) من درس عشق خواندم و او درس دلبری»

۲) بهره‌گیری از اندیشه‌ها و مضامین مذهبی و عرفانی

۴) ایجاد تحول در اوزان عروضی و فقدان قافیه

خنگ ما را تا میان آید همی
میر زی تو شادمان آید همی»
این وطن جایی است کاو را نام نیست
غریب را دل سرگشته با وطن باشد
نتوان مرد به سختی که من این‌جا زادم
دردسّر خرابه‌ی ساحل چه می‌کند

دگر کس آید و بی‌رنج و سعی بردارد»
که مال تا لب گور است و بعد از آن اعمال
خواجه شاد است که مالی و منالی دارد
اگر مَرَدی ده و بخش و خور و پوش
بخور بخش بده ای که می‌توانی هان

هست چون کبکی که شهبازی کند در چنگلش
در جهان از عنبر سارا نسیم افکنده‌ای
صد دل به زیر طره‌ی طرار بنگرید
کاین دل غم‌زده سرگشته گرفتار کجاست

که دراز است ره مقصد و من نوسفرم»
ره بپرسیم مگر پی به مهمات بریم
مزد اگر می‌طلبی طاعت استاد ببر
خیال باشد این کار بی‌حواله برآید
وقت آن خوش که از او راهنما برگردد

با عفو خواجه هیچ گناهی عظیم نیست
کز خصمی رقیب مرا هیچ بیم نیست
ور نه به قدر سنگ تو در کیسه، سیم نیست
یا رب که گفت ساقی مستان کریم نیست

که درس عشق در دفتر نباشد»
که شرح شوق ز حد عبارت است زیادت
جز دل اسپید همچون برف نیست
ورای حد تقریر است شرح آرزومندی
گل کرد مشق عشوه و بلبل ترانه را

۱۶- کدام بیت ذوق‌فیتین است؟

- (۱) بهشت و دوزخ این ساعت بجستیم
 (۲) دلی باید ز حق گریان و بریان
 (۳) کسی کاین قصه را افسانه خواند
 (۴) تماشا می‌کنم در هر دیاری

۱۷- قافیه، در کدام بیت «حروف الحاقی» دارد؟

- (۱) بحث با جاهل نه کار مردم فرزانه است
 (۲) دیده‌ی شبنم گر از روی گلستان روشن است
 (۳) هر قدم‌سست کی از وادی ما آگاه است
 (۴) هر نظربازی که آن لب‌های خندان دیده است

۱۸- در کدام بیت اختیار وزنی ابدال به کار نرفته است؟

- (۱) ما در خطر افتادیم از عشق چه گوئیم
 (۲) عشق رخ تو بابت هر مختصری نیست
 (۳) هر چند مه ما را از ما خبری نیست
 (۴) بر تو بدلی نارم دیگر نکنم یاد

۱۹- نام وزن کدام مصراع «مجتث مَثَمَن مَخْبُون» است؟

- (۱) تو خون خلق بریزی و روی درتابی
 (۲) ای خسته‌دل در خم چوگان تو گویی
 (۳) ای باد که بر خاک در دوست گذشتی
 (۴) صبای روضه‌ی رضوان ندانم که چه بادی

۲۰- با در نظر گرفتن اختیارات شاعری، علائم هجایی مصراع اول بیت زیر کدام است؟

- «تو را سیاهی رو نیست بس، که از غفلت
 (۱) - UU - U - U - - UU - U - U
 (۲) - UU - U - U - - U - - U - U
 (۳) - - - U - U - - UU - - - U
 (۴) - - - U - U - - U - - U - U»

۲۱- وزن عروضی بیت زیر کدام است؟

- «گر سنگ از این حدیث بنالد عجب مدار
 (۱) مستفعلُ فاعلاتُ فع لِن
 (۲) صاحب‌دلان حکایت دل خوش ادا کنند»
 (۳) مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلِن
 (۴) مفعولُ مفاعیلِن مفعولِن مستفعلُ مفعولِن

۲۲- همی ابیات زیر در یک گروه وزنی قرار دارند، به‌جز:

- (۱) ای همه هستی ز تو پیدا شده
 (۲) شاید اگر نظر کنی ای که ز دردم آگهی
 (۳) ای که ملامت کنی عارف دیوانه را
 (۴) با لب تو باد بُود سیرت نیکی و بدی

۲۳- از دیدگاه نقد لغوی، متن زیر فاقد کدام ویژگی است؟

«چنین شنودم که متوکل فتح را به فرزندی پذیرفته بود و از فرزند، عزیزتر داشتی. این فتح را خواست که شناوکردن بیاموزد. ملاحان را آوردند و او را اندر دجله شناو می‌آموختند و این فتح هنوز کودک بود و بر شناوکردن دلیر نگشته بود؛ اما چنان‌که عادت کودکان است از خود نمودی، که آموختم.»

- (۱) تکرار واژه‌ها
 (۲) تغییر تلفظ بعضی واژگان
 (۳) کاربرد «ی» استمراری
 (۴) کاربرد فعل مفرد به جای صیغه‌ی جمع

۲۴- کدام مورد، با توجه به «سبک‌های ادبی» غلط است؟

- ۱) قبول لغات مهجور عربی، کاربرد اصطلاحات علمی و فنی و رویکرد به تکلف و تصنع از ویژگی‌های نثر فنی در سبک عراقی است.
- ۲) حرکت زبان به سوی دشواری و کاسته‌شدن از روشنی و سادگی و روانی، ویژگی زبانی سبک بازگشت محسوب می‌شود.
- ۳) اشعار پندآموز و اندرزگونه در سبک خراسانی، ساده است و جنبه‌ی عملی و دستوری دارد.
- ۴) استفاده از بحر طولانی عروضی و تکرار قافیه، از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

۲۵- کدام بیت فاقد مفهوم عبارت «از مرگ ایمن مباش که مرگ نه به پیری بود و نه به جوانی» است؟

۱) دانی تو که هر که زاد ناچار بمرد ۲) مرگ چون موی از خمیر آسان کشد بیرون تو را ۳) مرگ چون موم نرم خواهد کرد ۴) مرگ جهل است و زندگی دانش	۱) به از چو من و به از تو بسیار بمرد ۲) ریشه گر در سنگ داری در دیار زندگی ۳) تن ما گر ز سنگ و سندان است ۴) مرده ندادن و زنده دانایان

۲۶- کدام بیت ارتباط مفهومی با بیت زیر دارد؟

۱) خانه‌ی دلگیر را درمان به صحرا می‌کنند ۲) شکستی در دلم خاری و می‌گویی برون آرم ۳) گل که خواهد دل صدپاره‌ی بلبل دوزد ۴) دلم دردمند است هم درد بهتر	۱) چه سازم به خاری که در دل نشیند» ۲) چیست یارب چاره‌ی آن دل که از صحرا گرفت ۳) به این ترتیب می‌خواهی که ماند زخم سوزن هم ۴) غرضش سرزنش سوزن خار است هنوز ۵) طبیب دلم کز دوا می‌گریزم

۲۷- بیت «پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما / آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها» با کدام بیت مفهوم یکسانی دارد؟

۱) گر سخن گویم ز چین زلف تو ۲) دلم محبت ابنای روزگار گرفت ۳) دل را نگاه گرم تو دیوانه می‌کند ۴) نمی‌شود دل پاکان ز حرف بد غمگین	۱) از سر کین چین در ابروی افکنی ۲) فغان که آینه‌ام خوی با غبار گرفت ۳) آینه را رخ تو پری‌خانه می‌کند ۴) ز عکس زشت نیفتد به روی آینه چین

۲۸- بیت زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

۱) پروانه‌ی نجات بود درد و داغ عشق ۲) متحیرم که پشت چه حجاب مانع شد ۳) از عشق روی دوست مرا خواب و خور نماند ۴) نه چنان دو چشم ما را غم عشق سیر دارد	۱) سر راحت ننهادی به سر بالینی» ۲) شیرازه کن به رشته‌ی جان این رساله را ۳) که نه شکر وصل کردم نه شکایت جدایی ۴) بی او قرار و صبرم از این بیشتر نماند ۵) که به فکر نعمت خود فکند بهشت ما را

۲۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

۱) هر کس که نه اوست مرده‌اش دان ز ازل ۲) زنده شد عالمی از خنده‌ی جان‌پرور او ۳) عشق در معشوق فانی گشتن است ۴) دل به عشق است زنده در تن مرد	۱) من خود همه اوستم نمیرم هرگز ۲) که گمان داشت وجود از عدم آید بیرون ۳) مردن او را زندگانی گشتن است ۴) مرده باشد دلی که عاشق نیست

۳۰- مفهوم «مقام» در کدام بیت متفاوت است؟

۱) گویند سنگ لعل شود در مقام صبر ۲) من این مقام به دنیا و آخرت ندم ۳) راز درون پرده ز رندان مست پرس ۴) همچو حافظ غریب در ره عشق	۱) آری شود ولیک به خون جگر شود ۲) اگرچه در پیام افتند هر دم انجمنی ۳) کاین حال نیست زاهد عالی‌مقام را ۴) به مقامی رسیده‌ام که مپرس

۱- گزینه‌ی ۲ در ۱ و ۴ مطابق با تبصره‌ی (۳)، به علت آمدن حروف الحاقی، مصوت کوتاه می‌تواند متفاوت باشد و قافیه‌ها صحیح است.

گزینه‌ها	واژه‌های قافیه	حروف اصلی	حروف الحاقی
۱	می‌زند - کند	نَ + نُن	دَ
۲	پارسی - رسی	اَرس + سَ	ی
۳	ابلهان - شهان	هَ	ان
۴	آمدند - شدند	دَ + دُد	دَند

۲- گزینه‌ی ۴ ردیف: درویشان است / واژه‌های قافیه: سینه - کینه / حروف مشترک: ینه / حروف اصلی: ین / حروف الحاقی: -

قاعده‌ی (۲): بعضی از واژه‌ها به مصوت - (هـ بیان حرکت) ختم می‌شوند. اگرچه این واج جزء کلمه‌ی قافیه، یعنی حروف اصلی است، اما از نظر قافیه الحاقی به شمار می‌رود.

۳- گزینه‌ی ۳

آزادی ما در گرو پختگی ماست آویخته است از رگ خامی ثمر ما

آ	زا	دی	ی	ما	در	گ	رُ	و	یُخ	ت	گی	ی	ماست
-	-	U	-	-	U	U	U	U	-	U	U	U	-
آ	ویـخ	ت	آس	تَز	رَ	گ	خا	می	ث	مَ	ر	ما	
	مفعول	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ	مفاعیلُ

نام وزن: هزج مثنی‌اخر مکفوف محذوف

۴- گزینه‌ی ۳ ابدال: به جای دو هجای کوتاه میان مصراع، شاعر یک هجای بلند می‌تواند بیاورد.

زان چشم پر از خمار سرمست پرخون دارم دو دیده پیوست

زان	چَش	مِ	پُ	رَز	خُ	ما	رِ	سَر	مَسْت
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
پُر	خون	دا	رَم	دُ	دی	دِ	پی	وَسْت	

۵- گزینه‌ی ۴ هزار سختی اگر بر من آید آسان است

هـ	زا	ر	سخ	تی	اَ	گر	بر	مَ	نا	ی	دا	سا	نَسْت
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	-	-
	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن	مفاعلن

۶- گزینه‌ی ۳ قلب: شاعر به ضرورت وزن می‌تواند یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم را جابه‌جا کند؛ یعنی به جای (U -) می‌تواند (U -) بیاورد که در رُکن مفتعلن رخ می‌دهد که به شکل مفاعلن می‌آید.

دَس	تِ	کَ	سی	بر	نَ	رِ	سد	بِ	شا	خ	هَ	وی	ی	تِ	تو
-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-
-	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-
	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

۷- گزینه‌ی ۲

ای | حُس | ن | خ | طَر | ذَف | ت | ر | اَخ | لا | ق | ت | با | بی
 - | - | U | U | - | - | U | U | - | - | U | U | - | -

وزن صحیح: مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن

۸- گزینه‌ی ۱ روان‌شناسان صاحب نظریه: فروید، یونگ، آدلر.

ادیبانی که به نقد روان‌شناسی پرداخته‌اند: راسین، شکسپیر، مترلینگ، ایبسن و داستایوسکی.

۹- گزینه‌ی ۳ شعر نو با طرح مطالب نوین و توجه به مسایل بشر امروزی، تحوّل شگرفی را در حوزه‌ی شعر، رقم زد.

۱۰- گزینه‌ی ۲ مفهوم بیت ۲ و ابیات سؤال: عشق به وطن.

۱۱- گزینه‌ی ۱ بیت ۱ در توصیف توانگری واقعی است که اعمال انسان مهم‌تر از مال و ثروت است.

مفهوم بیت سؤال و دیگر گزینه‌ها در وصف انسان‌های بخیل و کسانی است که حرص جمع‌آوری مال دارند.

۱۲- گزینه‌ی ۲ بیت ۲ از «گره‌گشایی زلف معشوق و خوشبو شدن جهان» می‌گوید و در دیگر ابیات صحبت از «اسیر شدن دل عاشقان در زلف

مجعد و پیچ‌درپیچ معشوق» است.

۱۳- گزینه‌ی ۴ بیت ۴ «بی‌نیازی به پیر و مرشد» را می‌گوید که متضاد است با بیت سؤال که «نیاز به مرشد و پیر» را بیان می‌کند.

۱۴- گزینه‌ی ۲ سه بیت در مفهوم «بخشندگی و رحمت بی‌پایان خداوند» است، در حالی که در بیت ۲، به خیال عاشق، معشوق در ازای

بوسه‌ای جان عاشق را طلب می‌کند.

۱۵- گزینه‌ی ۴ در متن سؤال آمده که «درس عشق در دفتر نباشد» در حالی که در بیت ۴ شاعر «من درس عشق خواندم» را به آشکارا بیان می‌کند.

۱۶- گزینه‌ی ۲ قافیه‌ی اصلی: خواند - داند / قافیه‌ی دوم: افسانه - بیگانه. توجه کنید که در بیت ۲ بین دو واژه‌ی آخر حرف «و» آمده است

و همین باعث می‌شود بیت ذوقافتین نباشد. هم‌چنین در بیت ۴ «هر» در یک معنی تکرار شده و قافیه نیست.

۱۷- گزینه‌ی ۱ واژه‌های قافیه: فرزانه - دیوانه / حروف قافیه: ان - / حروف اصلی: ان / حروف الحاقی: -

۱۸- گزینه‌ی ۲ ابدال، آوردن دو هجای کوتاه در مقابل یک هجای بلند است. تقطیع ابیات:

۱) ما در خ طَ رُف تا دیم از عشق چه گوئیم
 - - U U - - - - U U - -
 - - - - U U - -

۲) هر چند مَ هِ ما را از ما خَبَ رِ نیست
 - - U U - - - - U U - -
 - - - - U U - -

۴) بر تَبَ دَ لَی نا رَمِ دِی گر نَ کُ نَمِ یاد
 - - U U - - - - U U - -
 - - - - U U - -

۱۹- گزینه‌ی ۴ مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلاتِن: مجتث مَثَمَن مخبون.

پرتی‌گزینه‌ها

۱ مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن

۱ مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فع لن

۴ مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلاتِن

۲ مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن

